

Marco Mensink- CEFIC

Harika. Türkçe bilmediğim için şuan çok utanıyorum. Kusura bakmayın. Belçika'da yaşayan bir Hollandalı olarak Fransızca, İngilizce ve Hollandaca biliyorum ve o yüzden beynimde başka dillere pek yer kalmadığını söyleyebilirim. Tekrar özür dilerim. Öncelikle, burada olduğum için çok mutluyum, davetinizden gerçekten büyük bir onur duydum. Üyemiz olan ulusal derneklerin son derece değerli olduğuna inandığım için yılda yaklaşık 30 ulusal dernek toplantısına katılıyorum ve itiraf etmem gerek, bu Türkiye'ye ilk gelişim. O yüzden lütfen geldiğim için bana teşekkür etmeyin, aksine neden bu kadar geç kaldığımı sorun. Aslında geçtiğimiz sene gelmem gerekirdi. Bundan sonra bu durumu telafi etmeye çalışacağım. Bugün yanımda, CEFIC'te endüstri politikası direktörüolan Servet Gören de var. Kendisi Türkçe biliyor, ki bu bugün bizim için çok değerli bir meziyet. Servet Hanım sorularınıza Türkçe cevap verebilir. Kendisi aynı zamanda Hollandalı, yani kelimenin tam anlamıyla aramızda bir köprü görevi göreceğini söyleyebiliriz. Servet Hanım ayrıca ICCA (Uluslararası Kimya Kuruluşları Konseyi) bünyesindeki çalışmalarımızı yönetiyor. Çünkü CEFIC CEO'su olmanın yanı sıra ben ICCA'nın da Konsey Sekreteri görevini yürütüyorum; yani Çinliler, Japonlar ve Amerikalıların da dahil olduğu global federasyonun başındayım. Servet Hanım da, CEFIC'in global çalışmalarını organize eden kişi.

Bugün özel bir gün. Sadece ben burada olduğum için değil elbette. Özel bir gün, çünkü yarın Brüksel'de "Endüstri Günü" olarak adlandırılan etkinlik gerçekleştirilecek. Bu da bizi mutlu ediyor. Ekibimin büyük bir kısmı yarın orada, Komisyon'da olacak. Ve artık Brüksel'de ibrenin yönünü değiştirebilmeyi başardığımızı söyleyebiliriz. En azından endüstriyi yok saymaktan, endüstriyi seviyormuş gibi yapmaya doğru dönen bir ibre söz konusu, ki bu da işin iyi tarafı. Evet, dediğimiz gibi yarın Endüstri Günü, pek çok kişi orada olacak, pek çok konuşma yapılacak. CEFIC'in rolünün bir parçası da, bütün bu konuşmaların somut eylemlerle sonuçlanmasını sağlamak. Yarınki konuşmaların da ötesinde, yeni nesil politikanın yolda olduğunu söyleyebiliriz. Endüstri Günü'nün yanı sıra, REACH 2018 son kayıt tarihinede 98 gün kaldı. Yani REACH mevzuatı için son 100 güne girmiş bulunuyoruz, bu da kurumumuzda bu aralar biraz telaşlı faaliyetler yürüttüğümüz anlamına geliyor.

Dilerseniz biraz kendimden bahsedeyim. Çok uzatmayacağım. 2 yıldır CEFIC CEO'su olarak çalışıyorum. Daha önce kağıt endüstrisindeydim. Yani sektör değiştirdim. 15 yıldır da Brüksel'deyim. İnsanın aynı işte uzun süre kalmasının iyi tarafı, 15 senenin ardından, birlikte işe başladığınız tüm arkadaşlarınızın artık bir yerlerde patron olması. O yüzden, özellikle de Brüksel bölgesinde, arkadaşlarımın çoğu artık patron oldular, bu da beni çok iyi bir lobici yapıyor. Zaten tanıdığım insanları aramam yetiyor. Ama özellikle de Brüksel arenasına odaklanıyorum. CEFIC için Avrupa Komisyonu'ndan ve Avrupa Parlamentosu'ndan çıkan kararları yönetebilmek ve kimya endüstrisinin ilerleyebilmesi için küresel çapta koordinasyon gerçekleştirmek çok önemli. Benim için çok önemli olan başka bir şey de, politikaların sadece büyük şirketleri desteklemesi değil, ama aynı zamanda daha küçük şirketlerin de yaratıcılıklarını koruyarak işlerini yapabilmesi ve girişimci olabildiğini sağlaması. Zira, bazı çok büyük şirketlerin girişimciden ziyade hükümetler gibi çalışmaya başladığını görüyoruz. Hangi şirketlerden bahsettiğimi tahmin edersiniz. Ama çoğu durumda, ihtiyacımız olan yenilikçiliğin küçük şirketlerden geldiğini biliyoruz. Birazdan da göreceğiniz üzere, ben işimi çok seviyorum. Günümüzde Brüksel'de çalışmak oldukça enteresan bir şey. Aynı şekilde kimya endüstrisinde çalışmak ve burada sizlere hitap etme ayrıcalığına sahip olmak da oldukça ilgi çekici. Belki bu noktada sizinle küçük bir anekdot paylaşabilirim: Benim amcam polis memuru. Benim aksime, kendisi normal bir insandır. Bir gün kendisiyle arabada giderken, telefonda tüm dünyadan meslektaşlarımla konuşuyordum, dönüp dedi ki: "ben senede ancak bir kez tatile çıkabiliyorum, sense yarım saatte tüm dünyayla konuştun bile". Bu işimizin bir parçası ve çok da güzel bir kısmı. Ben CEFIC'e bir reform gündemiyle geldim, çünkü Kurul benden CEFIC'i yenileyerek geleceğe hazırlamamı istemişti. Yılın sonunda yeni bir binamız olacak. Yeni bir organizasyona gittik, toplantıların sayısını

oldukça azalttık. Ve odaklandığımız önceliklerin sayısını da azaltmaya çalışıyoruz. Adeta bir şirket gibi çalışıyoruz. Sanırım patronlarınız ve meslektaşlarınız da daha önce bunlardan bahsetmiştir. Ama tüm bu çalışmaların sebebi, Brüksel'deki politika-yapımı ortamının son dönemde oldukça değişmiş olması. Beş yıl önce, BASF'nin CEO'su KurtBockelne telefonu alıp Angela Merkel'i arayabiliyor ve "hayır, biz bunu istemiyoruz!" diyebiliyordu. Bugün baktığımızda ise, Alman Hükümeti'nin son beş yılda hiçbir karar almadığını görüyoruz. İsveç ve Danimarka'yla birlikte, Fransızlar kimya endüstrisine tamamen karşı, en büyük dostumuz olan İngiltere ise aramızdan ayrılmak üzere. Ben aynı zamanda politika analistiyim, ve Avrupa Parlamentosu'nun son 10 yıldaki oylamalarını incelediğimizde, endüstri olarak kazandığımız her oylamada, İngiltere olmasaydı oylamayı kaybetmiş olacağımızı görüyoruz. O yüzden gelecekte, İngiltere'deki muhafazakarların oyları denklemin dışında kaldığında, politika-yapımını nasıl daha iyi etkileyebileceğimizi anlamaya çalışıyoruz. Bu sorunun yanıtı enteresan gelebilir: Slovakya, Slovenya, Çek Cumhuriyeti, Romanya, Bulgaristan sayesinde... Çünkü endüstriyi destekleyecek oylar bu ülkelerden gelecek. Yine kulağa garip gelebilir ama, sizinle ve ulusal federasyonlarla çalışmaya bu kadar değer vermemin sebebi de aslında bu. Ben oldukça bencil bir insanım. Çünkü Brüksel'de herhangi bir başarı elde etmek istiyorsanız, artık Almanca konuşmak yetmiyor. Tüm Avrupa'nın bir araya gelmesine ve bizim pozisyonlarımızı desteklemesine ihtiyacımız var. Örneğin bunu plastik stratejisinde gördük; endokrin bozucular ve enerji politikasının geleceğinde de görüyoruz. Hedeflerimize ulaşmaya çalışırken, eski AB ülkelerinin bizi desteklemediği durumlarda, çoğu zaman en büyük destekçimizin yeni AB üye devletleri olduğunu görüyoruz. Yaptığımız araştırmalar, bize iki önemli faktör olduğunu gösteriyor: İnsanlar hükümetlerine güveniyor mu? Ve İnsanlar endüstriye ve bilime güveniyor mu? Endüstri olarak bu noktada en iyi dostumuz Finlandiya. Finlandiyalılar teknolojiye bayılıyorlar ve hükümetlerine güveniyorlar. Bu yüzden endüstri bir şey yapıyorsa iyidir diye düşünüyorlar. Doğu Avrupa'daki durum şöyle-böyle, çünkü oradakiler hükümetlerine güvenmiyorlar ama endüstriye güveniyorlar. Fransa'da durumun kötü olmasının sebebi ise, Fransızların hiç kimseye güvenmemesi – Fransızlar ne endüstriye, ne de hükümete güveniyorlar. O yüzden Fransa'da biri çıkıp kimyasallar güvenlidir dediğinde, tüketiciler buna kesinlikle inanmıyor. Son dönemde titanyum-dioksit karşıtı veya silikon veya plastik karşıtı politikaların çoğunlukla Fransa'dan; Fransız politikacıardan geldiğini görüyoruz. Çünkü onlar için bunları eleştirmek çok daha kolay. Peki o zaman CEFIC olarak ne yapmamız gerekiyor? Benim rolüm, Brüksel'de yürüttüğümüz lobicilik faaliyetlerimizde daha akıllıca hareket etmeye çalışmak. Mevzuat değişikliklerinin önerilmesinden, oy toplamaya kadar bunu yapmaya çalışıyoruz. Çünkü bir kararın alınabilmesi için birilerine mektup yazmak yetmiyor, oy da almanız gerekiyor. Ben siyasetçilerle çalışan bir profesyonelim, zaten bunun için bana maaş ödüyorsunuz. Eğer siyasetçilerle iyi bir şekilde çalışabilirsek, ve bunları iyi bir şekilde açıklayabilirsek, öncelikle uğrayacağımız zararı azaltabiliriz. Aynı zamanda endüstrimize faydalı olabilmek için yapmamız gereken yeni şeylerin neler olduğunu da bulmaya çalışabiliriz. Size bir örnek veriyim. Bir sonraki Avrupa Komisyonu'ndan bir Hidrojen Direktifi geçmesini gerçekten çok isterim. Endüstrimizin geleceği elektrifikasyon ve hidrojenle olduğuna göre, bizi geleceğe taşımak için ihtiyacımız olan şey bir rüzgarenerjisi politikası değil, bir hidrojen politikası. Tüm bunlar ne noktada olduğumuz konusunda bir perspektif sunmuştur diye umuyorum. Siz eski günlerden bahsettiniz. Ben de bir anekdot paylaşayım. GeçenlerdeHugoLever ile bir öğlen yemeği yedik. Kendisi 18 yıl önceki ilk Hollandalı Genel Direktörümüz. Resimlerini gösterebilirim, hala aramızda.18 yıl önce bu görevdeydi ve CEFIC'te 22 sene çalıştı. Kendisi 1970 yılında Brüksel'e gelmiş. Onun zamanında CEFIC'in bir Michelin restoranı varmış. O kadar güzel günlermiş yani. Avrupa Komisyonu'nu veya Komisyon Üyesini aradığında, "Görüşmemiz gerek, ofisime gelebilir misiniz?" dermiş ve Komisyon Üyesi kalkıp CEFIC'egidermiş. Artık böyle bir durum söz konusu bile değil. Eminim siz de kendi hükümet temsilcinize telefon ettiğinizde, herhalde "ofisimize gelin, görüşelim" diyorlardır, "tamam bir saate kadar ofisinizdeyiz" demiyorlardır. Yani devir değişti ve ihtiyacımız olan politikaları çıkarttırabilmek ve istediğimiz koşulları elde edilebilmek için hepimizin bu siyaset işlerinde çok daha iyi olması gerekiyor.

Dilerseniz endüstriye geçeyim. 2017 yılı, büyük şirketlerin çoğu için çok çok iyi bir yıl oldu. Yani dışarıdan bakıldığında harika bir yıl olduğunu söyleyebiliriz. Aramızda DOW temsilcisi var mı bilmiyorum, sanırım olması gerek. Söylentilere göre DOW tarihinde ilk kez bu sene, DOW Avrupa, DOW Amerika'dan daha fazla kara geçmiş, ki bunu duyduğuma çok memnun olduğumu söylemeliyim. Yine, COVESTRO'nun son rakamlarını belki görmüşsünüzdür. Yani büyük şirketlerin çoğunun, özellikle de TDI ve MDI'nin kısıtlı olduğu bir dönemde oldukça iyi bir yıl geçirdiğini söyleyebiliriz. Gübre konusunda veya küçük şirketler için aynı şeyi her zaman söyleyemiyoruz ama 2009'a bakacak olursak, sektörümüz için tüm ekonomik göstergelerin 2017 yılında daha iyi olduğunu söyleyebiliriz. 2018 ekonomik göstergeleri de şimdilik iyi görünüyor. Elbette petrol fiyatlarında ne olacağını görmemiz gerek. Yani Amerika Birleşik Devletleri'ndeki kaya gazı yatırımları bizi vurmadan önce... Çünkü Amerika'da kaya gazı konusunda epey bir yaygara koptu, ama gerçek yatırımlar daha yeni yeni gelmeye başlıyor. Panik yapmalı mıyız? Hayır. Çin'den gelen talep sayesinde, her sene 3-4 yeni büyük tesise ihtiyacımız olacak, o yüzden bu bir sorun teşkil etmiyor. Ama ticaret dengelerinde ne olacağını da dikkatle takip ediyoruz. Şanslıyız, çünkü Amerika Birleşik Devletleri ile 4 kat olan maliyet farkını sadece 2 kata indirmeyi başardık – eskiden hammadde için Amerika'dan 4 kat daha fazla ödüyorduk. Avrupası kıtası için bu 4'ten 2'ye düşüş en azından iyi bir marj elde etmemizi sağladı. Avrupa kıtası demişken, -yine siyasete geri döneceğiz ama-, işin ilginç kısmı, Avrupa'daki büyük kimya şirketlerinin çoğu Avrupa'nın batısında; yani Almanya, Hollanda, Belçika, Fransa, İtalya, İngiltere gibi ülkelerdeyken, siyasi oylarımızın esasen endüstrimizin aslında çok küçük olduğu ülkelere geliyor olması. Bu da işleri siyasi olarak çok daha zorlaştıran bir durum. Kısacası iyi bir sene geçirdik. Normalde siyasetçilere gidip, tıpkı bir operacı gibi bağırarak feryat ederim, ağlayıp sızlayarak "Feci durumdayız, yardımınıza ihtiyacımız var!" derim. Ama bu sene buna gerek kalmadı, çünkü rakamlar gayet iyiydi. Bir yandan da GPCA'ye, yani Körfez Petrokimya ve Kimyasallar Birliği'ne baktığımızda, entegrasyon gerekliliğinin onları zorladığını görüyoruz. Almanya'daki *verbund* sistemine entegre olmaları gerekiyor ama bu sistem orada yok. Bu arada zaten, Hindistan'a tedarik ediyorlar. Kısacası, verimlilik açısından iyi durumdayız. Amerika'daki durumu konuştuk, Çinlilere gelince, onların da giderek artan şekilde kendi pazarlarına odaklandıklarını görüyoruz. Yani Brüksel'de anlattığımız hikaye, bir küreselleşme hikayesi değil, bir bölgeselleşme hikayesi. Artık BASFAmerika, BASFAntwerp ile rekabet ediyor; BASFLudwigshafen, BASFÇin ile rekabet ediyor. Rekabet ettikleri konuda, yatırımların kime gideceği konusu. Bunu zaten siz de biliyorsunuz, çünkü siz de şirketlerde çalışıyorsunuz. Peki bu bizim için neden sorun teşkil ediyor? Çünkü belki bugün iyi durumdayız diyebiliriz, marjlar iyi diye düşünebiliriz. Ama yatırımlar Avrupa'ya gelmiyor. Sebebine baktığımızda, bu durumun sadece Amerika'daki yatırımların büyümesiyle; yani kaya gazı yatırımlarının artmasıyla ilgili olmadığını görüyoruz. Çin faktörü de var. Çin'deki büyüme, yatırımların artmasından ziyade, mühendis sayısının artmasıyla ilgili. Beni esas endişelendiren de bu. Yani Amerika'daki yatırımlar ve Çin'deki Ar-Ge'ye dikkat etmemiz gerekiyor. Avrupa'daki durum fena değil gibi gözükse de, aslında yerimizde sayıyoruz. Biraz bakım, biraz optimizasyon, şirket birleşmeleri, verimlilik artışı, vesaire, vesaire diyoruz. Ama Avrupa'daki bir sonraki cracker nerede inşa edilecek, söyleyebilir misiniz? Cevap basit: Avrupa'da bundan sonra yeni bir crackergörmeyeceğiz. Avrupa'da bundan sonra yeni bir petrol rafinerisi de olmayacak, yeni bir yüksek fırın da... Sebebi de basit – ki zaten bugün söylediklerimle bunu ispatladığımı düşünüyorum: yaşılanıyor olmamız. Siz de yaşılanıyorsunuz, biz de yaşılanıyoruz. Avrupa ekonomisi, nüfus artmadığı sürece, kendi başına çok fazla ek büyüme yaratacak durumda değil. Ben çok okuyorum. Belçika ordusunun hazırladığı bir rapor var. Raporda diyor ki: Suriye'deki çatışma yüzünden endişelenmeyi bırakın. Sizi esas endişelendirmesi gereken Sahra Altı Afrika. Çünkü 2040 yılına geldiğimize Nijerya'nın nüfusu Avrupa'nın nüfusunu geçecek. Üstelik bu sadece tek bir ülke. Ve bu insanlar, ya da bu insanların sadece %10'u bile İtalya üzerinden Avrupa'ya gelmeye kalksa, çok ciddi boyutta bir mülteci kriziyle karşı karşıya kalırız, ki böyle bir krizin yanında Suriye krizi çok ufak kalır. Sadece 2040 yılına kadar 700 milyon Nijeryalı'dan bahsediyorum. Yani bugün Amerika

Birleşik Devletleri'nin en önemli gündem maddesi Çin karşısında ne yapmak gerektiğiye, Avrupa'nın siyasi gündemindeki en önemli madde de budur: Afrika'yı kalkındırmazsak, 20-30 yıl içinde çok ciddi bir sorunla karşı karşıya kalabiliriz. Bu da kimyasallar için işleri ilginçleştiriyor. Çünkü bugün Afrika'da yüksek riskli kimyasal üretimi yapmıyoruz. Çinliler bu pazara girmeye başladı bile. Biz de Afrika'ya ihracat yapabilir ve oradaki pazarları geliştirebiliriz. Kulağa bencilce gelebilir ama, bunu yapmazsak o zaman Avrupa, yeni bir hayat peşinde koşan bu insanları devasa bir mıknaş gibi kendisine çekecek. Üstelik onları suçlayamayız, ben de olsam aynısını yapardım.

İşin şirketleri ilgilendiren kısmı olan ekonomik boyut açısından bir resim çizmiş olduk. Şimdi yine biraz gelecekte bahsetmek istiyorum. "Öngörü" ismini verdiğimiz bir çalışmamız var. "Tahmin" demiyoruz, "öngörü" kelimesini kullanıyoruz, aradaki farkı açıklamakta fayda var. "Tahminde" bulunurken, ekonomi ile ilgili rakamlara bakarsınız: GSYH %1 artacak, %2, %0 artacak vs. gibi ve zaten yaptığınız tahminin asla tutmayacağını da bilirsiniz. İnternette dolaşan çok meşhur bir söz var: "ekonomik tahminler sayesinde astrolojinin saygınlığı artıyor" diyorlar. Yani 3-5 yıl sonrasına bakabiliriz, ama en fazla bu kadar. Oysa "ekonomik öngöründe" bulunduğunuz zaman, daha geniş trendleri inceler ve bunların sizin için ne anlama geleceğini görmeye çalışırsınız. Basit bir örnek veriyim: eğer hepimiz yaşlanıyorsak, o zaman sağlık sektörü geleceğin yükselen sektörü olacaktır. Bunu öngörebilmek o kadar da zor değil. Bu, Avrupa'da sağlık sektöründe kullanılan kimyasallarda ve uygulamalarda kullanılan silikonlarda bir büyüme yaşanacağı anlamına geliyor, zira hepimiz yaşıyoruz. Yani endüstrimiz bugünkünden çok farklı olacak. Arabaların ortaklaşa kullanılmaya başlanması, şehirlere yaşanan göç... tüm bunların endüstrimiz üzerinde etkisi olduğunu görüyoruz. Aynı trendleri tüm dünyada gözlemlemek mümkün. Bu noktada, Çinlilerle ilgili çok ilginç bir trendden bahsetmek istiyorum, daha önce hiç düşünmediğim bir trend. Çin'de uygulanan tek çocuk politikasının pek çok sonucu oldu. Ama bu politikanın, insanların hiç aklına gelmeyen bir sonucu, Çin'in tek çocuklarla dolması oldu. Hiç kardeşi olmayan insanlardan bahsediyoruz. Ekip çalışması yapamıyorlar, sizin öğretmeniz gerekiyor. Enteresan olan şey, bu tarz politikaların otomatik olarak, gelecekte ilgili bambaşka resimler ortaya çıkartması. Timur Bey benden 2030 yılında Avrupa'daki sektörün nasıl olacağına dair bir resim çizmemi istemişti. Aslına bakarsanız, Avrupa'da hiç yatırım yapmadan GSYH'da yılda %1,5 büyüme kaydetmek mümkün, ki bu da makul bir ekonomik büyüme oranıdır. Bir miktar yatırımla optimizasyon yapabilir; yine bir miktar yatırımla verimlilik artışı sağlayabiliriz. Ancak talep yine de aynı seviyelerde kalacaktır, çünkü tüm bunlara ek olarak, endüstrideki dijitalleşme, verimliliğimizi büyük ölçüde artıracak. Bu hem büyük hem de küçük ölçekli işletmelerin sorması gereken soru bu. Gelecek neye benzeyecek? Dijital, tüm dünyada ezberleri bozacak. BASF temsilcisi meslektaşım söylediklerimi teyit edecektir. Dünyada özel sektörün elindeki en büyük süper bilgisayarın BASFLudwigshafen'da olduğunu biliyor muydunuz? 1 petaflop kapasiteye sahip. 1 flop'un ne olduğuna dair en ufak bir fikrim yok, ben hala kilobayttayım. Ama 1 petaflop gerçekten devasa. Bu arada, dünyadaki en büyük süper bilgisayarların nerelerde olduğuna baktığınızda, en büyüklerinin ABD'de olduğunu, %10 ila %20-30'unun Çin'de olduğunu, ve BASF'nin de ortalarda bir yerlerde bulunduğunu görüyoruz. Peki dijitalleşme ne getirecek? İlk tahminler, aynı ekipmanı kullanmaya devam ederek karımızı iki katına katlayabileceğimizi gösteriyor. "Öngörücü bakım" sayesinde. Biraz da, ileride, kimyayı kaosla modelleyebilecek olmamız sayesinde. Kulağa tuhaf gelebilir, ama şuanda optimizasyon yapabiliyoruz, uzmanlaşabiliyoruz, ne yaptığımızı tam olarak biliyoruz. Ama elinizde devasa veri setleri olduğunda, nasıl bir reaksiyon olacağını önceden bilebilir, süreci reaksiyondan biraz önce durdurabilirsiniz. Çünkü, on yıllardır biriktirdiğiniz verilerden oluşan bir veri tabanınız olduğunda bunu yapabilmek mümkün.

Evet, gözlemlediğimiz ilk trend nüfusun yaşlanması dedik. İkincisi ise dijitalleşme. Gelecekte her yerde tek kişilik haneler karşımıza çıkacak. Biraz detaylı bakınca, Avrupa'ya yatırım yapmamıza gerek olmadığını görüyoruz. Talep iyi düzeyde olacak. Talep doğal olarak, önce Doğu Avrupa'dan gelecek.

Ama Rusya sınırından itibaren ekonominin düz bir seyir izlemeye başlayacağını göreceğiz. Tüm bunlar, Çin'in Pakistan üzerinden demiryoluyla Avrupa'ya ulaşmak ve Yunan limanlarını satın almaya başlamak amacıyla başlattığı Kuşak ve Yol girişimini hesaba katmadığımızda karşımıza çıkan tablo. O zaman temel soru şu: Biz kim olacağız? Ne yapacağız? Tüm bunları nasıl yöneteceğiz? Ve endüstrimiz için nasıl bir gelecek istiyoruz? İlginç gelebilir ama bir sonraki Komisyon'dan bizi daha "yeşil" yapabilecek sübvansiyonlar değil; eski ekipmanlarımızı devre dışı bırakmamıza yardımcı olacak sübvansiyonlar isteyeceğiz. Sorun bir şey yapmak gerekliliği değil. Sorun, kaya gazına karşı rekabet ediyor olmamız;artı değer kaybına uğramış olan varlıklarımız. Avrupa'daki tüm varlıklarımız ciddi biçimde amortize olmuş durumda, çok fazla kar getiriyorlar ve bu varlıkları devre dışı bırakmak için budala olmak gerek. Başka bir deyişle, evinize geleceğin teknolojisini kurmak istiyorsanız, eski evinizi yenilemek yerine, yeni bir ev inşa etmelisiniz. Eski evinizi yenilemek için duvarları yıkmanız, bodrum katını boşaltmanız, vs. gerekir ve bu çok külfetli olur. Bunun yerine yeni bir ev yapmak çok daha kolaydır. Yeni nesiller için endüstri politikalarına baktığımızda şunu söyleyebiliriz: Avrupa enerji sorununu, iklim meselesini, vs. çözmek istiyorsa, yapmamız gereken Avrupa'daki tüm fabrikaları tamamen yeniden inşa etmek olmalı. Paris İklim Anlaşması Türkiye'de ne kadar tartışıldı, şahsen bilmiyorum. Ama sizinle görüşümü paylaşabilirim. Paris'te 100 milyar dolarlık bir İklim Fonu oluşturulması kararlaştırıldı. Ve herkes çok etkilendi. Ama bu parayı Avrupa'daki tüm rafinerileri yeniden inşa etmek için kullanmaya kalksanız, yetmez. Çerez parası gibi kalır. Yani Paris Anlaşması'nın uygulanması, bugünkünden tamamen farklı bir endüstri yaratılması anlamına geliyor. Bu konuyu epey araştırdık, raporlarımızı inceleyebilirsiniz. Elektrifikasyon, hidrojen, karbon yakalama ve kullanımı, biyobazlı kimyasallar (tüm bunların bir bileşimi olacak)ve petrokimyasallarla ilgili oldukça ciddi bir soruya yanıt vermek durumundayız: Petrol ve doğal gazda pik talebin yaşandığı bir ortamda nasıl faaliyet göstereceğiz? Artık pik arz dönemini geride bıraktık. Sonsuza kadar bol miktarda petrol ve doğal gazımız olmayacak.Pik talebe ulaşacağımızbir döneme giriyoruz. Pik talep, fiyatların düşeceği anlamına geliyor. Tahminlerimiz de bu yönde. Uzun vadede petrol fiyatlarını artmasını mantıklı bulmuyoruz. Uluslararası Enerji Ajansı da aynı şeyi söylüyor.

Kusura bakmayın, çok uzun konuştum. Timur Bey'in de benden rica ettiği üzere, size gelecekle ilgili bir resim çizmeye çalışıyorum. Dilerseniz konuyu önümüzdeki aylarda Brüksel'de neler yapacağımıza bağlamaya çalışayım. Belki bu noktada bir soruna daha değinmek gerekir: Elektrifikasyona gidersek,ve elektrik bazlı bir sisteme geçerse;ve çelik sektörü de bunu yaparsa, arabalarımızda da elektriğe geçerse, evlerde de elektriğe geçerse...Avrupa'nın bunu kaldıracabilecek yeterli elektrik enerjisi yok. Kısaca açıklamak gerekirse, Almanya'daki kimya endüstrisinde elektrik enerjisine geçilmesi durumunda, Almanya'nın mevcut elektrik üretiminin dört katı kadar elektriğe ihtiyacımız olacak. Rakamlar çok açık.Çelik sanayi de elektrik enerjisine geçerse, bir Almanya'ya daha ihtiyacımız olacak. Evlerden ve arabalardan bahsetmiyorum bile. Öyleyse gelecek için nasıl bir gündemimiz var?Şirketlerle önemli tartışmalar yapıyoruz: Ne yapacağız? Ar-Ge finansmanı nereye harcanacak? Büyük oranda elektrifikasyona, hidrojene, biyobazlı kimyasallara vs. harcanacak. Ama dahası da var:Acaba politikacılar tüm bunların endüstri için ne anlama geldiğinin gerçekten farkında mı? Cevap basit: Kesinlikle değil. 8 ay ila 1 yıl içinde, 2020 ve 2030 için nasıl bir politika oluşturabiliriz tartışmalarına başlıyoruz. Çok uzak gibi gelebilir ama, bugün yeni bir cracker inşa etseniz, 2050 yılına kadar kullanırsınız. Uzun yıllar faaliyette olacak tesislerden bahsediyoruz.

Kısacası, oldukça geniş bir gündemimiz var. Bu esnada ilgilenmemiz gereken başka meseleler de var. Avrupa'da karbondioksit (Co2) maliyetleri artıyor. Enerji maliyetleri fena değil. Endokrin bozucularıyla ilgili mevzuatbize epey zarar verecek gibi gözüküyor. Müşterilerimiz bazı kimyasalların yerine başka maddelerin kullanılmasını istiyor. Çok yakında listeye D4, D5 silikonları, titanyum-dioksit, vs. girecek, ki bunlardan zaten bahsetmiştim. Ama bugün gündemdeki esas konu okyanuslardaki plastikler. Bir uyarıda bulunmak gerekirse: Bilemiyorum, belki burada da durum böyledir, Noel döneminde

televizyonumda, ismi neydi tam hatırlayamıyorum ama “Blue Ocean” mıydı, “Blue Planet” miydi, o filmin tam dört kez gösterildiğini gördüm. İngiltere’den David Attenborough, okyanuslarda ne kadar çok plastik olduğunu anlatıyor. Gelecekteki sorunumuz da bu. Sizin, benim, hepimizin sorunu. Çünkü Brüksel’deki parlamenterler, plastiklerin okyanuslara karışmasını önleyecek yeni yasalar üzerinde çalışmaya başladılar bile. Plastiklerin okyanusa karışmasını önlemenin en iyi yolu da, plastik üretimini durdurmak. Bu da elbette bizim hoşumuza gitmiyor. Göreceğiniz üzere bu konuda bir dizi girişim var. Deterjanlarda ve gübrelerde kullanılan, kasıtlı olarak eklenmiş mikro plastik partiküllere; dış macunlarında bulunan, kozmetik ürünlerinde bulunan *microbead* dediğimiz mikro plastik boncuklara kısıtlama getirilmesine yönelik bir REACH mevzuat çalışması bizi bekliyor. Avrupa Komisyonu bunların hepsini yasaklayacak. Hepsi piyasadan kalkacak. Bu önlemlerin önümüzdeki bir yıl içinde uygulamaya konulacağını düşünüyoruz. Bunu önleyebilir miyiz? Pek sanmıyoruz. Akabinde Avrupa Birliği’ne üye pek çok devlet “tek kullanımlık plastikler” yasaklanacak. Biz bu konuyla ilgili şu soruyu gündeme getirdik: “İyi ama, tek kullanımlık plastiği nasıl tanımlayacağız?” Çünkü ben sakar bir insansam, benim arabam da tek kullanımlık plastik kategorisine girebilir; umarım gidip bir kaza yapmam, yoksa arabam tek kullanımlık plastiğe dönüşür diye düşünebilirim. Bu çalışmalar kapsamında gidip kumsallardan numuneler toplayacaklar ve sahillere neler vuruyor, ona bakacaklar. Kulak temizleme çubukları yasaklanacak. Yine bir başka sorun, şişelerdeki plastik kapaklar. Bunları neredeyse her yerde kullanıyoruz. O yüzden bu plastik kapakların bir şekilde şişeye bağlı kalabileceği ve böylelikle şişeye birlikte toplanıp geri dönüştürülebileceği çözümlere ihtiyacımız var. Plastik çatallar, bıçaklar, tabaklar, ve özellikle TetraPak’ların üzerindeki pipetler ve pipetin etrafındaki plastik parçalar... Hepsinde ciddi sorunlar yaşayacağız. Mayıs ayına kadar Komisyon’dan tek kullanımlık plastiklere yönelik bir yönetmelik çıkacak. Yönetmelik çıkıyor ve aslında geç kaldık bile, çünkü bazı üye devletler zaten çoktan süreci başlatmış durumdalar. Mikroplastiklerin yasaklanmasının ardından, bir sonraki konu elbette eskikimyasallara ne olacağı: alev geciktiriciler, plastifiyanlar, vs... Adeta başa dönmüş durumdayız. Bu konudaki çözüm önerimiz, plastiklerin kimyasal olarak geri dönüştürülmesi. Dönüşüm ekonomisi. Bu atıkları alıp bunlardan sentez gazı elde edebilirsek, bu sentez gazını kimya endüstrisinde hammadde olarak kullanabiliriz. Bu bir yöntem olabilir ve böylece bütün bu plastikleri ayrıştırmaya çalışmamıza da gerek kalmaz. Bu amaçla kurulacak ilk tesis için geçtiğimiz hafta Rotterdam’da anlaşmaya varıldı. AkzoNobel yapacak. Eysel atığı artarak sentez gazı üretecekler. Bu tarz başka tesislerin de açılmasını bekliyoruz. Sebebi ise tamamen siyasi. Çünkü Çin, 1 Ocak itibarıyla her türlü plastik ithalatını durdurdu. Avrupa’da bu plastik yığınlarının ve dağlarının çığ gibi büyüdüğünü görüyoruz, çünkü artık bunları Çin’e gönderemiyoruz. Dünyanın başka yerlerine gönderebilmek içinse lojistik imkanlar henüz hazır değil. Kısacası plastik stratejisi, kimyasalların geridönüştürülmesi ve mikroplastikler, önümüzdeki bir buçuk senenin en çok konuşulan konuları olacak.

Hikayemin sonuna yaklaşıyorum. Bütün bunlar, Avrupa’da oldukça iyi işleyen bir sektör ve geleceğe bakma ihtiyacıyla örtüşüyor. Avrupa için büyüme nereden gelecek? Ben bu konuda hiç de kötümser değilim. Piyasalarda büyümenin olmadığı bir dönemde yine de iyi durumdaysak; büyüme yaratmanın en iyi yolu, tıpkı Roosevelt’in 1930’lu yıllarda yaptığı gibi, Yellowstone Parkı’na ağaçlar dikebilmek, yeni Hoover Barajları yapabilmekten geçiyor. Roosevelt de o dönemde naylon bir ekonomi yaratmıştı. Nüfus artışı yoktu, gıda tüketimi artmamıştı ama yine de toplumda değişim yaratabilmeyi başarmışlardı. Biz de dönüşüm ekonomisini böyle görüyoruz. Pek çok yeni kimyasalın geliştirilmesi için bir fırsat olarak görüyoruz. Plastik stratejisi mi? Hemen bu plastiklerin yerine ne koyacağımıza bakmalıyız, yeni işleyiş yöntemlerine bakmalıyız. Nüfus mu yaşlanıyor? Yeni materyallere, yeni kimyasallara bakmalıyız. Arabaların hafiflemesi mi? Yeni materyallere, yeni kimyasallara bakmalıyız... Normal arabalarda %23 oranında kimyasal kullanılıyor. Elektrikli arabalarda ise bu oran %31. Gelecek

bu yönde ilerliyor. Umarım aramızda çelik sektöründen kimse yoktur. Çeliği arabalardan çıkartmamız lazım. Çeliği araba üretiminden çıkartabilirsek o zaman geleceğe doğru ilerleyebiliriz. Belki size verebileceğim önemli bir mesaj şu olabilir: Artık plastik üreticileri olarak birbirimizle rekabet etmeyi bırakmalıyız. Güçlerimizi birleştirip, çelik üreticileriyle, cam üreticileriyle, alüminyum üreticileriyle ve diğerleriyle savaşımamız gerekiyor, çünkü onlar bizimle savaşıyor. Sonuçta rüzgar santrallerinde silikon kullanılıyor, güneş pillerinde kimyasal kullanılıyor, pillerde kimyasal kullanılıyor, elektrikli arabalarda da kimyasallar kullanılıyor. Ben asla politikaları eleştiren söylemlerde bulunmuyorum, aksine “harika olmuş!” diyorum. Çünkü böylece, yani maliyet açısından rekabet edebildiğimiz sürece, diğer endüstrilerle savaşabiliriz ve bütün bu yenilikçilik faaliyetlerini vs., yönetebiliriz. Odaklanmamız gereken şey de bu. İşte bu noktada sektöre olan güvenim tam. Bu benim şimdiye kadar gördüğüm en yenilikçi sektör. Tek yapmamız gereken hikayemizi daha iyi satmak. Bir de belki, sorunların geldiğini biraz daha erken fark etmek. Bu konuyu, bir çağrıda bulunarak kapatmak istiyorum. Dış macunlarına mikro plastik eklemek o dönem için çok mantıklı bir hamle gibi gelmişti. Partikül boyutunu, tam olarak ne yaptığını vs. siz de çok iyi biliyorsunuz.Ama şimdi tecrübeyle geri dönüp baktığımızda, dış macununun içine, lavabonuzdan geçip doğrudan nehirlerle karışan bir madde eklemenin çok da mantıklı olmadığını görüyoruz. Gelecekte, yeni fikirler geliştirirken belki üzerinde biraz daha fazla düşünebiliriz. Ama genel anlamda gayet iyi durumdayız diye düşünüyorum. Öte yandan, Brüksel’de çok yakında yeni bir Komisyon olacak. 2019 seçim yılı olacak. Mart ayında Brexit (İngiltere’nin AB’den çıkması), mayıs ayında da Avrupa Parlamentosu seçimleri bizi bekliyor. Yani AB politika yapım süreci, mayıs ayından itibaren adeta kış uykusuna yatacak. Bu da üyelerimizi çok sevindiriyor. Herhalde sizi de sevindiriyordur. Fark etmişsinizdir, Avrupa’da son 6 yılda kimyasal politikası alanında hiçbir değişiklik yapılmadı. REACH mevzuatı vardı, sonrasında bir çalışma olmadı.Ama hatırlatmakta fayda var, önümüzde bizi bekleyen bir REACH gözden geçirmesi var. Plastik stratejisini de düşünecek olursak, REACH ve özellikle de polimerler, bizleri bekleyen konular arasında.

Şimdi, pekineden üyemiz olmalısınız? Ben Hollandalıyım, söyleyeceğimi doğrudan söylerim. Neden ulusal federasyonlara üye olmalısınız? Bu sorunun cevabını zaten vermiş olduğumu düşünüyorum. Öncelikle üye olun ki beni buraya davet edebilirsiniz, böylece Türkiye’ye tekrar gelebilirim. Gerçekten burada olmaktan büyük zevk aldım. Ama ikinci olarak şunu söyleyebilirim ki, bu küresel trendler karşısında ayakta kalabilmemizin tek yolu birlikte çalışmak. Federasyonlara bu yüzden üye olmak gerekiyor. Ben federasyonların faydasına gönülden inanıyorum. Bizi geleceğe giden yolda ileriye taşıyacak olan, benim bugün burada söylediklerim değil, sizin gün boyunca tartışacağınız konular olacak. Geleceğe gitmenin tek yolu da bu. Bugün çelik sanayi iyi örgütlenmişse, cam sanayi iyi örgütlenmişse, ve politikacılar iyi örgütlenmişse; o zamankimya sanayicileri olarak bizim de Avrupa’da birlikte çalışmaya ihtiyacımız var.

Evet, hanımefendiler, beyefendiler, benim söyleyeceklerim bu kadar. Sizinle bu uzun hikayeyi paylaşmaktan büyük mutluluk duydum. Umarım en azından biraz olsun ilginizi çekmiştir. Sorularınız olursa akşam yemeğinde de buralarda olacağım. Zor sorularınızı Türkçe olarak Servet Hanım’a, kolay sorularınızı ise bana sorabilirsiniz. Beyefendiye de saygılarımı sunuyorum. Çok teşekkürler.